

Vec C-439/23

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

13. júl 2023

Vnútroštátny súd:

Tribunale Civile di Padova

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

22. jún 2023

Žalobca:

KV

Žalovaný:

CNR - Consiglio Nazionale delle Ricerche

Predmet konania vo veci samej

Žaloba podaná KV na potvrdenie jeho nároku na uznanie celého obdobia odpracovaného v Consiglio Nazionale delle Ricerche (Národná rada pre výskum, Taliansko, ďalej len „C.N.R.“) na základe rôznych zmlúv na dobu určitú pred jeho prijatím do pracovného pomeru na dobu neurčitú, a to na účely započítania odpracovaných rokov a priznania zodpovedajúceho zvýšenia platu, ako aj o uloženie povinnosti C.N.R. obnoviť jeho služobný postup a zaplatiť mu vzniknutý platový rozdiel.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Žiadosť na základe článku 267 ZFEÚ o výklad doložky 4 bodu 1 smernice 1999/70/ES, najmä, či ju možno uplatniť na pracovné zmluvy na dobu určitú uzatvorené jednak pred nadobudnutím účinnosti tejto smernice, jednak v období medzi dátumom nadobudnutia účinnosti tejto smernice a uplynutím lehoty uloženej členským štátom na jej prebratie.

Prejudiciálna otázka

Má sa doložka 4 bod 1 smernice Rady 1999/70/ES z 28. júna 1999 o rámcovej dohode o práci na dobu určitú, ktorú uzavreli ETUC, UNICE a CEEP:

- vzťahovať z hľadiska časovej pôsobnosti na pracovné pomery na dobu určitú vzniknuté a uzatvorené uplynutím zmluvnej lehoty pred nadobudnutím účinnosti smernice 1999/70/ES (10. júla 1999),
- vzťahovať z hľadiska časovej pôsobnosti na pracovné pomery na dobu určitú vzniknuté na základe individuálnej pracovnej zmluvy uzatvorenej pred nadobudnutím účinnosti smernice 1999/70/ES (10. júla 1999) a uzatvorené uplynutím zmluvnej lehoty v období medzi nadobudnutím účinnosti smernice a uplynutím lehoty uloženej členským štátom na jej prebratie (10. júla 2001),
- vzťahovať z hľadiska časovej pôsobnosti na pracovné pomery na dobu určitú vzniknuté na základe individuálnej pracovnej zmluvy uzatvorenej v období medzi nadobudnutím účinnosti smernice 1999/70/ES (10. júla 1999) a uplynutím lehoty uloženej členským štátom na jej prebratie (10. júla 2001) a uzatvorené uplynutím zmluvnej lehoty po uvedenom dátume?

Uvedené ustanovenia práva Únie

Charta základných práv Európskej únie, najmä článok 21;

Smernica 1999/70/ES, najmä doložka 4, v ktorej sa zakotvuje zásada nediskriminácie medzi pracovníkmi na dobu určitú a porovnateľnými stálymi pracovníkmi;

Zmluva o fungovaní Európskej únie, najmä článok 267.

Uvedené vnútroštátne predpisy

Decreto legislativo 6 settembre 2001, n. 368 (legislatívny dekrét č. 368 zo 6. septembra 2001) účinný od 24. októbra 2001, ktorým sa vykonala smernica 1999/70/ES; najmä článok 6, podľa ktorého má pracovník prijatý na dobu určitú nárok na dovolenku a všetky výhody priznané porovnateľným stálym pracovníkom, a to pomerne k odpracovanému obdobiu a za predpokladu, že to nie je objektívne nezlučiteľné s povahou pracovnej zmluvy na dobu určitú.

Legge 20 marzo 1975, n. 70 (zákon č. 70 z 20. marca 1975) v znení účinnom v čase skutkového stavu vo veci samej; najmä článok 36, ktorým sa priznáva C.N.R. možnosť prijímať výskumných pracovníkov a vysoko špecializovaných technických pracovníkov na dobu určitú neprekračujúcu päť rokov.

Zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 C.N.R., taliansky verejnoprávny subjekt, ktorého úlohou je vykonávať a podporovať výskumnú činnosť v hlavných odvetviach rozvoja znalostí a ich aplikácií, uzatvoril v súlade s článkom 36 zákona č. 70 z 20. marca 1975 so žalobcom KV niekoľko pracovných zmlúv na dobu určitú.
- 2 Konkrétne, v období od 2. novembra 1993 do 31. marca 1995 pracoval KV v C.N.R. ako technológ III. úrovne, od 1. augusta 1995 do 1. augusta 2000 bol prijatý na rovnaké pracovné miesto, kým od 4. septembra 2000 do 31. decembra 2001 bol zamestnaný ako výskumný pracovník III. úrovne.
- 3 Pracovný pomer uvedený ako posledný sa skončil 30. septembra 2001 v dôsledku toho, že KV uspel vo verejnom výberovom konaní, čo viedlo k jeho vymenovaniu na stále miesto výskumného pracovníka III. úrovne s účinnosťou od 1. októbra 2001.
- 4 Pri tomto prijatí do pracovného pomeru na neurčitý čas sa však KV neuznala dĺžka obdobia odpracovaného na základe vyššie uvedených pracovných zmlúv na dobu určitú, uzatvorených pred uplynutím lehoty uloženej členským štátom na účely prebratia smernice 1999/70/ES, t. j. pred 10. júlom 2001.

- 5 Dňa 8. februára 2022 preto KV podal na Tribunale di Padova (Súd v Padove, Taliansko) žalobu, ktorou sa domáhal uznania obdobia odpracovaného na základe troch vyššie uvedených pracovných zmlúv na dobu určitú, a to s cieľom dosiahnuť príslušný počet odpracovaných rokov a získať zodpovedajúce zvýšenie platu.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 6 C.N.R., ktoré je účastníkom konania, navrhuje žalobu zamietnuť, pričom poukazuje na zákaz retroaktivity smernice 1999/70/ES.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 7 Vnútroštátny súd predovšetkým poznamenáva, že v konaní vo veci samej je nesporné, že podľa talianskeho práva sa obdobia odpracované pracovníkom prijatým na dobu určitú v zmysle článku 36 zákona č. 70/1975 nezapočítavajú na účely uznania celkového počtu odpracovaných rokov, a to ani v prípade následného prijatia do pracovného pomeru na dobu neurčitú, na rozdiel od mechanizmu uplatňovaného na rovnaké pracovné pozície vo vzťahu k pracovníkom zamestnaným od začiatku na dobu neurčitú.
- 8 Vnútroštátny súd zastáva názor, že na účely predmetného návrhu na začatie prejudiciálneho konania je významná otázka týkajúca sa rozsahu časovej pôsobnosti doložky 4 bodu 1 smernice 1999/70/ES, účinnej od 10. júla 1999, ktorú boli členské štáty povinné prebrať do 10. júla 2001. V tejto súvislosti poukazuje na existenciu dvoch odlišných smerovaní v rámci talianskej judikatúry.
- 9 Podľa prvého smerovania sa doložka 4 uvedenej smernice, čiže zásada nediskriminácie, ktorá sa v nej zakotvuje, nevzťahuje na pracovné pomery na dobu určitú, ktoré v plnom rozsahu prebehli pred lehotou uloženou členským štátom na účely prebratia smernice. Toto smerovanie podporuje zásada zákazu retroaktivity práva Únie, na základe ktorej sa pravidlá hmotného práva uplatňujú výlučne na skutkový stav, ktorý nastal po nadobudnutí ich účinnosti, pokiaľ samotné právo Únie nestanovuje ich spätnú účinnosť.
- 10 V súlade s druhým a novším smerovaním, ktoré sa už podľa všetkého ustálilo vo vnútroštátnej judikatúre Corte di cassazione (Najvyšší kasačný súd, Taliansko), možno na účely výpočtu celkového počtu rokov odpracovaných pracovníkom prijatým na dobu určitú zohľadniť aj obdobia odpracované v rámci pracovného pomeru na dobu určitú, ktoré v plnom rozsahu prebehli a skončili sa pred nadobudnutím účinnosti smernice 1999/70/ES. Tento názor vychádza z výkladovej zásady ustálenej v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie, podľa ktorej sa nové pravidlo, pokiaľ sa nestanovuje inak, bezodkladne uplatňuje na „budúce právne účinky“ situácie, ktorá vznikla za účinnosti predchádzajúceho pravidla (rozsudky z 10. júna 2010, INPS, C-395/08 a C-396/08, bod 53; 12. septembra 2013, C-614/11, Kuso, bod 25; 14. apríla 1970, Brock, C-68/69, bod 7; 10. júla 1986, *Licata/CES*, C-270/84, bod 31; 18. apríla 2002, *Duchon*,

C-290/00, bod 21; 11. decembra 2008, *Komisia/Freistaat Sachsen*, C-334/07, bod 43; 22. decembra 2008, *Centeno Mediavilla a i./Komisia*, C-443/07, bod 61).

- 11 Vnútroštátny súd však zastáva názor, že uvedenú výkladovú zásadu, ktorú si v rámci svojej judikatúry osvojil Súdny dvor, treba naopak chápať tak, že podporuje prvé z dvoch vyššie uvedených smerovaní judikatúry. Keď totiž Súdny dvor uvádza, že nové ustanovenie sa vzťahuje na „budúce účinky“, jeho zámerom je v zásade odkázať len na skutkový stav vzniknutý pred nadobudnutím účinnosti novej právnej normy Únie, ktorý v podstate bez prerušenia pokračuje aj v ďalšom období, nie však na situácie, ktoré vznikli a v plnom rozsahu sa vyčerpali pred nadobudnutím účinnosti novej právnej normy.
- 12 Uvedený záver podľa vnútroštátneho súdu zodpovedá obmedzeniam vyplývajúcim zo zásad právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery, ktoré vylučujú retroaktívne uplatňovanie hmotnoprávných noriem Únie na právne vzťahy vymedzené pred nadobudnutím ich účinnosti, pokiaľ z ich znenia, z ich cieľa alebo z ich štruktúry jednoznačne nevyplýva, že sa im takýto účinok priznáva (rozsudky z 25. februára 2021, *Caisse pour l'avenir des enfants*, C-129/20, bod 31; 29. januára 2002, *Pokrzepowicz-Meyer*, C-162/00, body 49 a 50; 26. marca 2015, *Komisia/Moravia Gas Storage*, C-596/13 P, body 32 a 33; 7. novembra 2013, *Gemeinde Altrip a i.*, C-72/12, bod 22; 12. novembra 1981, *Meridionale Industria Salumi a i.*, spojené veci 212/80 až 217/80, bod 9; 23. februára 2006, *Molenbergnatie*, C-201/04, bod 31; 10. februára 1982, *Bout*, C-21/81, bod 13; 15. júla 1993, *GruSa Fleisch*, C-34/92, bod 22).
- 13 Vnútroštátny súd navyše poznamenáva, že takýto výklad možno vyvodiť práve z rozsudkov Súdneho dvora, ktoré vyššie uvedené druhé smerovanie vnútroštátnej judikatúry naopak označuje za základ svojho odlišného výkladu (rozsudky z 10. júla 1986, *Licata/CES*, C-270/84, bod 31; 29. júna 1999, *Butterfly Music*, C-60/98, bod 24; 14. apríla 1970, *Brock*, C-68/69, body 6 až 9; 24. januára 2018, *Pantuso a iní*, spojené veci C-616/16 a C-617/16, bod 37; *Centeno Mediavilla a i./Komisia*, bod 64; *Komisia/Freistaat Sachsen*, body 33 a 53; *Gavieiro Torres*, bod 90; INPS, body 52 až 55; 22. augusta 2022, *Volvo*, C-267/20, body 99 až 104, ako aj citované rozsudky *Pokrzepowicz-Meyer* a *Kuso*).
- 14 Za týchto okolností dospel vnútroštátny súd k záveru, že doložku 4 bod 1 smernice 1999/70/ES, vykladanú s ohľadom na judikatúru Súdneho dvora vo veci zákazu retroaktivity práva Únie a uplatniteľnosti nového pravidla na „budúce účinky“ situácií vytvorených v minulosti, treba chápať tak, že nezahŕňa pracovné pomery na dobu určitú medzi žalobcom a C.N.R. existujúce v období od 2. novembra 1993 do 31. marca 1995 a od 1. augusta 1995 do 1. augusta 2000, keďže každý z týchto pracovnoprávných vzťahov prebehol a skončil pred uplynutím lehoty na prebratie smernice. Uvedená doložka sa naopak vzťahuje na pracovný pomer medzi žalobcom a C.N.R. existujúci v období od 4. septembra 2000 do 30. septembra 2001, keďže tento pracovnoprávny vzťah ešte trval ku dňu uplynutia lehoty na prebratie smernice.